

Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika ("Sl. glasnik RS", br. 19/2025)

Narodna skupština Republike Srbije je na Prvoj sednici Prvog redovnog zasedanja u 2025. godini, 6. marta 2025. godine proglasila Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika ("Sl. glasnik RS", br. 19/2025, „Zakon”) kojim je van snage stavljen prethodni Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika ("Sl. glasnik RS", br. 41/2018, 91/2019, 105/2021 i 17/2023).

Novi Zakon primenjivaće se na privredne subjekte registrovane u Republici Srbiji, odnosno na privredna društva, zadruge, ustanove, ogranke stranih privrednih društava itd.

Novina koju donosi Zakon jeste definisanje pojma **trast (engl. trust)**, kao vrlo specifičnog pojma, karakterističnog pre svega za angloameričke pravne sisteme.

Članom 3. stav 1. tačka 5) Zakona, trast se definiše kao lice stranog prava koje jedno lice, osnivač (**settlor, trustor**) uspostavlja za života ili u slučaju smrti, a koji poverava imovinu na raspolaganje i upravljanje povereniku (**trustee**) u korist korisnika (**beneficiary**) ili u neku posebno

naznačenu svrhu, i to tako da: (1) imovina nije deo imovine osnivača trasta; (2) pravo svojine na imovini trasta ima poverenik koji imovinu drži, koristi i njome raspolaže u korist korisnika ili osnivača, a u skladu sa uslovima trasta; (3) ugovorom o trastu obavljanje određenih poslova se može poveriti i zaštitniku (**trust protector**), čija je osnovna uloga da obezbedi da se imovinom trasta raspolaže i upravlja tako da se u punoj meri ostvare ciljevi uspostavljanja trasta; (4) je korisnik fizičko lice ili grupa lica u čijem interesu je lice stranog prava osnovano ili posluje, bez obzira na to da li je to lice ili grupa lica određena ili određiva.

Stvarnim vlasnikom, u smislu Zakona, smatra se:

- Fizičko lice koje poseduje najmanje 25% udela/akcija u osnovnom kapitalu registrovanog subjekta, ili pak najmanje 25% glasačkih prava u privrednom subjektu;
- Fizičko lice koje ima dominantan uticaj na poslovanje i odlučivanje u subjektu;
- Fizičko lice koje je osnivač, poverenik, zaštitnik, korisnik trasta ako je određen, a ako nije određen, krug lica u čijem je interesu trast ustanovljen, kao i lice koje ima dominantan položaj u upravljanju trastom, odnosno u pravnom odnosu sličnom trastu;

- Fizičko lice koje je osnivač, korisnik fondacije, odnosno zadužbine ako je određen, a ako korisnik nije određen, krug lica u čijem interesu je fondacija, odnosno zadužbina osnovana, kao i članovi organa fondacije, odnosno zadužbine.

Članom 4. Zakona predviđeno je više **posebnih slučajeva**, u kojima se stvarni vlasnik **ne evidentira**, poput situacije u kojima je RS, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave jedini član registrovanog subjekta.

Zakonom su **detaljno propisani** sadržina Centralne evidencije, osnovi evidentiranja, način vođenja Centralne evidencije, nadzor nad evidentiranjem i tačnošću evidentiranih podataka i dokumenata itd.

S tim u vezi, Zakonom se propisuje i **krivično delo**, u slučaju da lice, u nameri da prikrije stvarnog vlasnika **ne evidentira** podatke o stvarnom vlasniku, **evidentira neistinit podatak** o stvarnom vlasniku kao istinit, **promeni ili izbriše istinit podatak** o stvarnom vlasniku. Za ovo krivično delo propisana je isključivo kazna zatvora, i to u trajanju **od šest meseci do pet godina**.

Ministarstvo privrede je nadležno za **nadzor** nad primenom Zakona, kao i za

nadzor nad radom Agencije za privredne registre, povodom Centralnog registra stvarnih vlasnika.

Zakon stupa na snagu osmog 14. marta 2025. godine, a primenjuje se po isteku 18 meseci od dana stupanja na snagu, odnosno od 15. septembra 2026. godine, osim odredaba člana 12. stav 4. i člana 19. stav 3 Zakona, koje se primenjuju od dana stupanja na snagu Zakona i člana 6. stav 7. Zakona koje se primenjuju danom pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233